

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΜΕΝΗ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 24

ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΑΠΟ ΟΡΙΣΜΕΝΑ ΕΡΓΑ
ΝΟΜΩΝ ΤΟΥ 2018-2021

ΓΙΑ ΤΟ ΕΡΓΟ

**Κατασκευή και λειτουργία νοσοκομειακής μονάδας με κέντρο αποκατάστασης της εταιρείας
Laertes Health LTD, στο Δήμο Έγκωμης**

ΑΡ. ΦΑΚ. ΑΙΤΗΣΗΣ: ΛΕΥ/2074/2020

1. Εισαγωγή

Η έκθεση πληροφοριών για το Έργο υποβλήθηκε στην Περιβαλλοντική Αρχή με σχετική επιστολή από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως (Αρ. Φακ: ΛΕΥ/2074/2020 και ημερομηνία 30.08.2021), για αξιολόγηση.

Το προτεινόμενο έργο αφορά την κατασκευή και λειτουργία τετραώροφης νοσοκομειακής μονάδας με κέντρο αποκατάστασης της εταιρείας Laertes Health LTD, στον Δήμο Έγκωμης. Η προτεινόμενη ανάπτυξη θα αποτελείται από ένα, ενιαίο κτηριακό όγκο, με υπόγειο, ισόγειο, 4 ορόφους και κήπο οροφής.

Η Περιβαλλοντική Αρχή δεν έκρινε αναγκαία τη διαβούλευση με άλλα τμήματα ή και αρχές, εφόσον κατά την εκπόνηση της έκθεσης έγιναν διαβουλεύσεις από μέρους των μελετητών. Συγκεκριμένα, υπήρξε επικοινωνία με τα Τμήματα Περιβάλλοντος, Αρχαιοτήτων, Γεωλογικής Επισκόπησης και Αναπτύξεως Υδάτων. Το Τμήμα Περιβάλλοντος τόνισε όπως ληφθούν υπόψιν θέματα χαρτογράφησης θορύβου, διότι το έργο βρίσκεται σε πολύ κοντινή απόσταση (35 μ.) από γειτονικές κατοικίες. Το Τμήμα Αρχαιοτήτων ανέφερε πως στην άμεση περιοχή μελέτης δεν εντοπίζονται αρχαιοτήτες αλλά σημείωσε την εγγύτητα του έργου στην Μονή Αρχαγγέλου Μιχαήλ, που είναι κηρυγμένο Αρχαίο Μνημείο Β' Πίνακα. Το Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης έχει προτείνει την εκπόνηση γεωλογικής – γεωτεχνικής μελέτης.

Με βάση τις απόψεις των αρχών και τις πληροφορίες που υποβλήθηκαν με βάση το άρθρο 24 ετοιμάστηκε η Αιτιολογημένη Διαπίστωση της Περιβαλλοντικής Αρχής.

2. Περιγραφή και χωροθέτηση του Έργου

Το προτεινόμενο έργο αφορά την κατασκευή και λειτουργία νοσοκομειακής μονάδας με κέντρο αποκατάστασης της εταιρείας Laertes Health LTD, στον Δήμο Έγκωμης. Η προτεινόμενη ανάπτυξη θα αποτελείται από ένα, ενιαίο κτηριακό όγκο, με υπόγειο, ισόγειο, 4 ορόφους και κήπο οροφής. Το συνολικό εμβαδό της ανάπτυξης θα ανέρχεται στα 30310 τ.μ. Το έργο περιλαμβάνει τις ακόλουθες χρήσεις:

- Χώρους υποδοχής, χώρους αναμονής και ταμεία
- Φαρμακείο
- Κλιμακοστάσια, προθάλαμοι κλιμακοστασίων και ηλεκτρομηχανολογικοί χώροι
- Αποχωρητήρια κοινού και προσωπικού
- Καφετέρια και εστιατόριο για το κοινό
- Ιατρεία (φυσιοθεραπευτήρια και εξεταστήρια)
- Βοηθητικούς χώρους (δωμάτια προμήθειας, αποθήκες ιατρικής και αίθουσες προετοιμασίας, αίθουσες καθαριότητας, αίθουσες ακάθαρτων, αίθουσες καθαρισμού κ.τ.λ.)
- Κέντρο αποκατάστασης με ιατρεία, φυσιοθεραπευτήρια, γυμναστήριο, αποδυτήρια, πισίνα για υδροθεραπείες και αποκατάσταση
- Κουζίνες και αποθήκες τροφίμων
- Χώρος εστίασης προσωπικού εσωτερικός και εξωτερικός
- Εγκαταστάσεις διαχείρισης αποβλήτων
- Νεκροτομείο
- Αποδυτήρια προσωπικού
- Αποθήκες π.χ. διατήρησης υλικών και αναλώσιμων, εξοπλισμού κ.τ.λ.
- Γραφεία διοίκησης
- Χειρουργεία με τους βοηθητικούς τους χώρους
- Θάλαμοι ασθενών με μονόκλινα, δίκλινα και τρίκλινα δωμάτια
- Κήπος Οροφής
- Υπόγειος και ισόγειος χώρος στάθμευσης
- Τοπιοτεχνημένοι χώροι σε ισόγειο και σε άλλους ορόφους
- Μηχανολογικοί χώροι

Η άμεση περιοχή μελέτης αφορά το βορειοανατολικό μέρος του τεμαχίου 5577, Φλ./ Σχ. 21/60Ε1, Τμήμα 4. Για το εν λόγω τεμάχιο έχει ξεκινήσει διαδικασία οικοπεδοποίησης στην Πολεοδομική Αρχή με αριθμό φακ. ΛΕΥ/2651/2012. Μετά την οικοπεδοποίηση, το τμήμα που ορίζει την άμεση περιοχή μελέτης θα έχει μέγεθος 19844 τ.μ. Το τεμάχιο αυτό βρίσκεται εντός της πολεοδομικής ζώνης ΕΠ4 για την οποία το Τοπικό Σχέδιο Λευκωσίας καθορίζει την υπό προϋποθέσεις χωροθέτηση χρήσεων με αναπτύξεις σε σχέση με την υγεία, την κοινωνική μέριμνα και την κοινοτική υποδομή, μεταξύ άλλων. Στα ανατολικά της ΕΠ4 καθορίζονται η Ζώνη Δημόσιων Χρήσεων Αα4* (όπου μεταξύ άλλων στεγάζεται το Κέντρο Εξυπηρέτησης του Πολίτη) και η Ειδική Περιοχή της Κρατικής Έκθεσης Κύπρου. Στα νότια καθορίζεται η Ζώνη Δημόσιων Χρήσεων Αα1 όπου βρίσκονται οι αθλητικές εγκαταστάσεις του Μακαρείου Σταδίου. Στα δυτικά και βόρεια της ΕΠ4 καθορίζονται οικιστικές ζώνες Κα5 και Κα6, με την κοντινότερη οικία να βρίσκεται σε απόσταση 35 μ. από το βόρειο σύνορο του τεμαχίου του έργου. Στην ευρύτερη περιοχή μελέτης εντοπίζονται επίσης Ζώνες Εμπορικών Δραστηριοτήτων (Εβ4), με εξέχουσες αυτές επί των οδών Ηλία Παπακυριάκου και 28^{ης} Οκτωβρίου.

Στην ευρύτερη περιοχή μελέτης εντοπίζονται οι ποταμοί Κλήμος και Πεδιαίος σε απόσταση 140 μ. και 1500 μ. αντίστοιχα. Το μεγαλύτερο μέρος του ποταμού Κλήμος βρίσκεται καλυμμένο. Στο ανατολικό άκρο του χώρου ανάπτυξης εφάπτεται τεχνητό ανοικτό κανάλι όμβριων υδάτων. Στα 50

μ. από το δυτικό άκρο του χώρου ανάπτυξης υπάρχουν δύο αργάκια, σύμφωνα με το κτηματικό σχέδιο, τα οποία όμως δεν εντοπίστηκαν στο πεδίο.

Εντός της άμεσης περιοχής μελέτης υπάρχουν 6 φοινικιές (*Washingtonia filifera*) και 1 ελιά (*Olea europaea*) μεγάλης ηλικίας, 1 άτομο αγριοκαπνού (*Nicotiana glauca*) και 1 νεαρό άτομο ακακίας (*Acacia sp.*). Με εξαίρεση 2 φοινικιές, τα υπόλοιπα δέντρα δύναται να επηρεαστούν αν δεν μπορούν να ενσωματωθούν στις εργασίες τοπιοτέχνησης.

Εντός 500 μ. της άμεσης περιοχής μελέτης υπάρχουν 9 γεωτρήσεις που δεν χρησιμοποιούνται για ύδρευση και 3 υποδομές ύδρευσης: (α) αγωγός Μακεδονίτισσας, (β) αγωγός Περιστερώνας και (γ) αντλιοστάσιο ΚΟΑ.

Λόγω της εγγύτητας του έργου σε ευαίσθητο αποδέκτη θορύβου λήφθηκε υπόψη η στρατηγική χαρτογράφηση του θορύβου για το πολεοδομικό συγκρότημα Λευκωσίας του 2018. Στον χώρο ανάπτυξης του Έργου τα υφιστάμενα επίπεδα θορύβου, κατά τη διάρκεια της ημέρας, κυμαίνονται μεταξύ 55 dB και 60 dB, ενώ κατά τη διάρκεια της νύχτας κυμαίνονται μεταξύ 45 dB και 50 dB. Οι περιοχές που αντιμετωπίζουν τα μεγαλύτερα επίπεδα θορύβου είναι πλησίον των κυρίων δρόμων με τα επίπεδα θορύβου, κατά τη διάρκεια της ημέρας να υπερβαίνουν τα 60 dB, και εντός του οδικού δικτύου υπερβαίνουν τα 75 dB, ενώ κατά τη διάρκεια της νύχτας, περιμετρικά του κύριου οδικού δικτύου, τα μεγαλύτερα επίπεδα θορύβου που καταγράφονται κυμαίνονται μεταξύ 65 dB και 70 dB.

Στο υπό μελέτη τεμάχιο δεν φαίνεται να υπάρχουν αρχαιότητες.

Το υπό μελέτη τεμάχιο δεν εμπίπτει σε Ζώνη Γεωλογικής Καταλληλότητας. Φαίνεται πως έχουν γίνει επιχωματώσεις από μπάτσα αγνώστου προέλευσης και μεθόδων συμπίεσης, που πιθανών να πρέπει να αφαιρεθούν κατά την κατασκευή του έργου. Επίσης 140 μ. από το βορειοδυτικό άκρο του τεμαχίου εντοπίστηκαν λαγούμια βάθους μέχρι 3μ. Για τους λόγους αυτούς το Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης έχει προτείνει την εκπόνηση γεωλογικής – γεωτεχνικής μελέτης, η οποία θα πρέπει να ετοιμαστεί πριν την έκδοση άδειας οικοδομής.

3. Περιγραφή των περιβαλλοντικών στοιχείων που ενδέχεται να επηρεαστούν σοβαρά από το έργο και επιπτώσεων που το έργο ενδέχεται να προκαλέσει στο περιβάλλον

Η υλοποίηση του έργου δύναται να επιφέρει θετικές επιπτώσεις στο ανθρωπογενές περιβάλλον, αυξάνοντας την προσφορά υπηρεσιών υγείας, ανοίγοντας θέσεις εργασίας και προωθώντας την περαιτέρω οικονομική ανάπτυξη της περιοχής. Πέραν αυτών, θα επιφέρει και αρνητικές επιπτώσεις τόσο στο φυσικό, όσο και στο ανθρωπογενές περιβάλλον, ως αυτές περιγράφονται πιο κάτω.

Οι επιπτώσεις κατά το στάδιο κατασκευής του έργου μπορεί να προκληθούν από τους πιο κάτω παράγοντες:

- Εκπομπές σκόνης από τη διακίνηση οχημάτων και μηχανημάτων, την εκτέλεση χωματουργικών εργασιών, τη μεταφορά και φορτοεκφόρτωση αδρανών υλικών.
- Εκπομπές αέριων ρύπων (μονοξειδίου του άνθρακα (CO), διοξειδίου του θείου (SO₂), οξειδία του αζώτου (NO_x), πτητικοί υδρογονάνθρακες, αιθάλη (κάπνα) από τα οχήματα και τα μηχανήματα που θα δραστηριοποιούνται στο εργοτάξιο.
- Εκπομπή θορύβου από τη διακίνηση των βαρέων οχημάτων μεταφοράς αδρανών εντός και εκτός του εργοταξίου και τη χρήση οχημάτων και μηχανημάτων (μηχανήματα εκσκαφής, φόρτωσης αδρανών, κλπ.) εντός του εργοταξίου.

- Παραγωγή υγρών αποβλήτων αστικού τύπου από το προσωπικό των εργοταξίων.
- Παραγωγή επικίνδυνων υγρών αποβλήτων όπως λιπαντικά (λάδια, γράσα, υδραυλικά έλαια και καύσιμα) από τυχόν συντήρηση των χρησιμοποιούμενων στα εργοτάξια μηχανημάτων και οχημάτων ή τυχόν διαρροές λόγω βλάβης τους.
- Απορροές υγρών αποβλήτων και εκπλύματα λόγω της διαβροχής των σωρών υλικών, ή, λόγω έντονης βροχόπτωσης δύναται να επηρεάσουν το παρακείμενο τεχνητό ανοικτό κανάλι όμβριων υδάτων.
- Παραγωγή στερεών αποβλήτων αστικού τύπου από το προσωπικό των εργοταξίων.
- Παραγωγή στερεών αποβλήτων (π.χ. σακούλες τσιμέντου, ξυλότυποι, σίδερα, δοχεία χρωμάτων, υπολείμματα καλωδίων, λαμαρίνες, πλαστικά, φυτικά υλικά αποψιλώσεων, απόβλητα από εκσκαφές, κλπ) από τις εργασίες κατασκευής.
- Διασπορά ελαφρών αντικειμένων (τεμαχίων πλαστικού, μικρών τεμαχίων από μέταλλα, κλπ), από τις εργασίες εντός του εργοταξίου και τον άνεμο.
- Συμπύεση του εδάφους από τη διακίνηση βαρέων οχημάτων και τη σφράγιση από μη περατά υλικά (π.χ. μπετόν).
- Αύξηση της κυκλοφοριακής κίνησης λόγω της διακίνηση των οχημάτων από και προς το εργοτάξιο.
- Αποψίλωση των δέντρων φοινικιάς, ελιάς, αγριοκαπνού και ακακίας που βρίσκονται στο χώρο όπου προτείνεται να ανεγερθεί το έργο.

Οι επιπτώσεις κατά το στάδιο λειτουργίας του έργου μπορεί να προκληθούν από τους πιο κάτω παράγοντες:

- Αύξηση της κυκλοφοριακής κίνησης λόγω της διακίνησης των οχημάτων (προσωπικού, ασθενών, επισκεπτών, προμηθευτών) από και προς το έργο.
- Εκπομπή θορύβου από τη διακίνηση οχημάτων και τη χρήση ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού, ιδιαίτερα σε μεμονωμένα επεισόδια όπου τα ασθενοφόρα θα χρησιμοποιούν σειρήνα.
- Εκπομπή θορύβου κατά τη διάρκεια εκτέλεσης εκδηλώσεων στην οροφή του έργου.
- Εκπομπές αέριων ρύπων (μονοξειδίου του άνθρακα (CO), διοξειδίου του θείου (SO₂), οξειδία του αζώτου (NO_x), πτητικοί υδρογονάνθρακες, αιθάλη (κάπνα) από τα οχήματα.
- Παραγωγή επικίνδυνων υγρών και στερεών αποβλήτων από την υγειονομική περίθαλψη και θεραπεία των ασθενών, τους ιατρικούς και εργαστηριακούς ελέγχους.
- Αύξηση της επιφανειακής απορροής όμβριων υδάτων, αφού ο κτηριακός όγκος του έργου θα σφραγίσει μεγάλο μέρος της περιοχής μελέτης.
- Ο εξωτερικός φωτισμός του νοσοκομείου και των εξωτερικών του χώρου, δύναται να προκαλεί όχληση σε παρακείμενες ιδιοκτησίες.

4. Περιγραφή των μέτρων που προβλέπονται για να αποτραπούν, προληφθούν ή μετριαστούν επιπτώσεις στο περιβάλλον.

Για την ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιπτώσεων κατά την κατασκευή του έργου που αναφέρθηκαν, προτείνονται από τον μελετητή μεταξύ άλλων, τα παρακάτω μέτρα:

- Συνεχής διαβροχή (καταιονισμό) των υλικών που θα συγκεντρώνονται σε σωρούς, των μετώπων εκσκαφής και των διαδρόμων κίνησης των οχημάτων του εργοταξίου.
- Μείωση κατά το δυνατό των αποθέσεων/αποσπάσεων υλικών σε και από σωρούς, καθώς και η εναπόθεση των υλικών σε σωρούς στο ελάχιστο δυνατό ύψος.
- Αποφυγή της υπερπλήρωσης των φορτηγών που μεταφέρουν χύδην υλικά από/προς το εργοτάξιο και κάλυψη του φορτίου τους.
- Τοποθέτηση των σωρών των υλικών σε επιλεγμένες θέσεις μέσα στο εργοτάξιο μακριά από παρακείμενες κατοικίες. Τοποθέτηση τεχνητής περίφραξης ή κάλυψη των σωρών.
- Τοποθέτηση περίφραξης γύρω από το πεδίο των εργασιών.
- Θέσπιση μεγίστων ορίων ταχύτητας σε όλες τις μη ασφαλτοστρωμένες επιφάνειες στο εργοτάξιο.
- Τοποθέτηση των μηχανημάτων στο εργοτάξιο όπου είναι δυνατόν μακριά από άλλες αναπτύξεις της περιοχής (ιδιαίτερα οικιστικές).
- Τακτική συντήρηση και λειτουργία όλων των μηχανημάτων/ οχημάτων του εργοταξίου.
- Χρήση σιγαστήρων και πλευρικών παραπτετασμάτων όπου είναι δυνατόν.
- Προγραμματισμός των εργασιών κατασκευής και αποφυγή κατά το δυνατόν συγκέντρωσης και ταυτόχρονης λειτουργίας πολλών μηχανημάτων στο εργοτάξιο.
- Ετοιμασία Σχεδίου Διαχείρισης Εργοταξίου.
- Τήρηση του κανονικού ωραρίου εργασιών για αποφυγή διεξαγωγής θορυβωδών εργασιών κατά τις ώρες κοινής ησυχίας.
- Ελάττωση του θορύβου των μηχανημάτων και οχημάτων εργοταξίου με χρήση νέων μοντέλων.
- Χρήση αντιδονητικών βάσεων και αποσβεστών στα πλαίσια των μηχανών, όπου εφαρμόζεται.
- Τα αναλώσιμα και κατασκευαστικά υλικά (καύσιμα, λιπαντικά υγρά, μπογιές χημικά, κλπ) θα συγκεντρώνονται και θα αποθηκεύονται σε υποστατικά (μικρό αποθηκευτικό χώρο στο εργοτάξιο) και θα παρακολουθούνται συστηματικά. Τα δοχεία που περιέχουν τα εν λόγω υλικά θα διατηρούνται ερμητικά κλειστά όταν δεν χρησιμοποιούνται.
- Θα αποφεύγεται η απόρριψη μεταχειρισμένων μηχανέλαιων από τα αυτοκίνητα και τα μηχανήματα, καθώς επίσης τα υπολείμματα των μηχανελαίων θα συγκεντρώνονται σε

δοχεία και θα συλλέγονται από αδειοδοτημένους συλλέκτες ή θα διατίθενται σε μονάδες ανάκτησης μηχανελαίων.

- Τα υπολείμματα από τη χρήση υλικών βαφής – συντηρητικών, καθώς και τα καύσιμα που θα έχουν διαρρεύσει (αφού πρώτα γίνει χρήση απορροφητικών υλικών όπως άμμος, ροκανίδι) θα διατίθενται σύμφωνα με τις οδηγίες για τη διάθεση τοξικών αποβλήτων.
- Θα αποφευχθούν οι χωματοουργικές εργασίες κατά τη διάρκεια των υψηλών βροχοπτώσεων, για τη μείωση της ποσότητας των εκπλυμάτων.
- Εγκατάσταση συστήματος συλλογής όμβριων υδάτων για τη διοχέτευση εκπλυμάτων μακριά από το τεχνητό ανοικτό κανάλι όμβριων υδάτων.
- Συγκέντρωση και τοποθέτηση των αποβλήτων / άχρηστων οικοδομικών υλικών σε κατάλληλες θέσεις και σε ειδικούς κάδους, καθώς και την τακτική περισυλλογή τους.
- Κάλυψη και αποθήκευση χύδην υλικών, μπάζων και άλλων στερών αποβλήτων μακριά από φυσικές λεκάνες απορροής για να αποτραπεί η μεταφορά ρύπων στο νερό μέσω αέρα ή βροχής.
- Έγκαιρη εξασφάλιση των σχετικών αδειών για απόρριψη μπάζων στους εγκεκριμένους χώρους.
- Διαχωρισμός των υλικών σε ανακυκλώσιμα και μη, και συλλογή των ανακυκλώσιμων από αδειοδοτημένους συλλέκτες / Φορείς ανακύκλωσης.
- Καθαρισμός του χώρου των εργασιών μετά το πέρας της κατασκευής του έργου.
- Τακτικό καθαρισμό και συντήρηση των υγειονομικών διευκολύνσεων.
- Διατήρηση ει δυνατόν περισσότερου αριθμού δέντρων που βρίσκονται εντός του χώρου του έργου και φύτευση τοπικών και ενδημικών ειδών χλωρίδας κατά την τοπιοτέχνηση του έργου, με την καθοδήγηση του Τμήματος Δασών.

Για την ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιπτώσεων κατά την λειτουργία του έργου που αναφέρθηκαν, προτείνονται από τον μελετητή μεταξύ άλλων, τα παρακάτω μέτρα:

- Διαμόρφωση και τοπιοτέχνηση των υπαίθριων χώρων το οποίο μπορεί να συμβάλει ενεργά στην απορρόφηση αέριων ρύπων.
- Επιλογή μηχανημάτων υψηλής απόδοσης, το οποίο μπορεί να μειώσει την πιθανότητα και ποσότητα εκπομπών αέριων ρύπων στην ατμόσφαιρα και θα μειώσει τις εκπομπές θορύβου.
- Κατάλληλη διαρρύθμιση των προσβάσεων και των χώρων στάθμευσης της ανάπτυξης με τρόπο που θα περιορίζεται η όχληση από το θόρυβο στις παρακείμενες ιδιοκτησίες.
- Η οποιαδήποτε εκτέλεση εκδηλώσεων στην οροφή του κτηρίου θα λαμβάνει μέτρα περιορισμού του θορύβου, όπως είναι η διαφύλαξη της ησυχίας κατά τις ώρες κοινής ησυχίας και η αποφυγή χρήσης εξοπλισμού υψηλής έντασης (π.χ. μεγάφωνα) σε ώρες εκτός κοινής ησυχίας.

- Διαλογή στην πηγή των διάφορων απορριμμάτων και τοποθέτηση των σκουπιδιών σε σακούλες, ανάλογα με τον τύπο τους [πχ. μη ανακυκλώσιμα σκύβαλα και ανακυκλώσιμα υλικά (χαρτί, πλαστικό, αλουμίνιο και γυαλί)].
- Τοποθέτηση των σκουπιδιών σε ειδικούς συμπιεστές.
- Εγκατάσταση σκυβαλοδοχείων ειδικά για την απόρριψη των σκουπιδιών που θα προέρχονται από το εστιατόριο και τις κουζίνες.
- Τακτική περισυλλογή των αποβλήτων (2-3 φορές εβδομάδα) για απόρριψη των σκουπιδιών στον εγκεκριμένο χώρο σκυβάλων και τη μεταφορά των ανακυκλώσιμων υλικών σε ειδικές μονάδες ανακύκλωσης.
- Τοποθέτηση των νοσοκομειακών/ κλινικών απορριμμάτων, που θα προέρχονται κυρίως από τη λειτουργία των χειρουργείων του νοσοκομείου αλλά και από τη λειτουργία των πρώτων βοηθειών, σε ειδικούς κάδους και τη συλλογή τους από αδειοδοτημένες Εταιρείες συλλογής απορριμμάτων για μεταφορά.
- Χρήση διαπερατών υλικών στους εξωτερικούς χώρους και παράλληλη ετοιμασία Σχεδίου Διαχείρισης Όμβριων Υδάτων και χρήση Αειφόρων Συστημάτων Αποχέτευσης Ομβρίων.
- Ορθή κατεύθυνση φωτισμού (προς το έδαφος και τις προσόψεις των κτηρίων και όχι σε κλίση που να επιτρέπει την διάχυση φωτισμού στην περιβάλλουσα περιοχή).
- Ορθή ένταση φωτισμού σύμφωνα με τις πρόνοιες των σχετικών νομοθεσιών (τόσο από τον φωτισμό για δρόμους όσο και για τα κτήρια).
- Η χρωματική απόδοση των φωτεινών πηγών να είναι θερμού χρώματος, με μειωμένη ένταση του μπλε φάσματος για μείωση του φαινομένου της φωτορύπανσης.
- Όλα τα φωτιστικά που θα εγκατασταθούν θα πρέπει να είναι υψηλών προδιαγραφών και να έχουν υψηλό δείκτη ενεργειακής απόδοσης (π.χ. χρήση λαμπτήρων τεχνολογίας LED).
- Να αποφευχθεί η χρήση προβολέων φωτισμού και όπου αυτοί θα χρησιμοποιηθούν να είναι με καλύπτρα που να περιορίζουν την διάχυση φωτός προς άλλες κατευθύνσεις.
- Εμπλουτισμός της περιοχής του έργου με τη φύτευση δέντρων και φυτών της Κυπριακής χλωρίδας.

5. Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση

Δεν απαιτήθηκε η ετοιμασία ειδικής οικολογικής αξιολόγησης.

6. Θέση Περιβαλλοντικής Αρχής

Η Περιβαλλοντική Αρχή, κατά τη διαμόρφωση της θέσης της, έλαβε υπόψη τις πληροφορίες που υποβλήθηκαν με βάση το άρθρο 23 του Νόμου, καθώς και τα κριτήρια του Τέταρτου Παραρτήματος του Νόμου και δε φέρει ένσταση στην κατασκευή του έργου υπό τους όρους / προϋποθέσεις που αναφέρονται στο Παράρτημα - Ι, που επισυνάπτεται.

Η Περιβαλλοντική Αρχή, με βάση το άρθρο 24(5) του Νόμου, παραθέτει τους βασικούς λόγους για τους οποίους δεν απαιτείται Μελέτη Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον, με αναφορά στα

σχετικά κριτήρια του Τέταρτου Παραρτήματος και, προτείνει τα χαρακτηριστικά του έργου και/ή τα μέτρα που προβλέπονται για να αποτραπούν ή να προληφθούν επιπτώσεις που σε άλλη περίπτωση θα ήταν σημαντικές και δυσμενείς στο περιβάλλον. Συγκεκριμένα, εξέτασε τα πιο κάτω κριτήρια:

1. Χαρακτηριστικά του έργου: Το έργο αφορά κατασκευή και λειτουργία νοσοκομειακής μονάδας με κυριότερη επίπτωση κατά το στάδιο κατασκευής αφορά τις εκπομπές σκόνης και θορύβου, λόγω της εγγύτητας του έργου σε παρακείμενες ιδιοκτησίες, ενώ κατά το στάδιο λειτουργίας, οι κυριότερες επιπτώσεις αφορούν την εκπομπή θορύβου από τη λειτουργία μηχανών και τη διακίνηση ασθενοφόρων, τη φωτορύπανση και την παραγωγή επικίνδυνων και μη επικίνδυνων αποβλήτων.

2. Τοποθεσία του έργου: Η πολεοδομική ζώνη στην οποία προτείνεται η χωροθέτηση του έργου είναι η ΕΠ4, για την οποία το Τοπικό Σχέδιο Λευκωσίας καθορίζει την υπό προϋποθέσεις χωροθέτηση συγκεκριμένων χρήσεων, περιλαμβανόμενης και αυτής του προτεινόμενου έργου. Μέχρι σήμερα, το τεμάχιο που χωροθετείται το προτεινόμενο έργο είναι άδειο. Λαμβάνοντας υπόψιν τις ιδιαίτερες παρακείμενες αναπτύξεις (Κρατική Έκθεση, Κέντρο Εξυπηρέτησης του Πολίτη, Μακάρειο Στάδιο) και την εκτεταμένη πολεοδομική ανάπτυξη της ευρύτερης περιοχής, κρίνεται πώς το έργο συνάδει με την υφιστάμενη κατάσταση.

3. Τύπος και χαρακτηριστικά των ενδεχόμενων επιπτώσεων: Το προτεινόμενο έργο δεν θα έχει σημαντικές μη διαχειρίσιμες επιπτώσεις στο έδαφος, στα επιφανειακά και υπόγεια νερά, σε εκπομπές αέριων ρύπων και, παραγωγής και διαχείρισης αποβλήτων. Οι κυριότερες επιπτώσεις που αφορούν τις εκπομπές σκόνης και θορύβου κατά το στάδιο κατασκευής, καθώς επίσης την εκπομπή θορύβου, τη φωτορύπανση και την παραγωγή επικίνδυνων και μη επικίνδυνων αποβλήτων κατά το στάδιο λειτουργίας, είναι διαχειρίσιμες με την εφαρμογή των όρων του Παραρτήματος – Ι.

Παναγιώτης Χαραλάμπους

για Διευθυντή Τμήματος Περιβάλλοντος

Περιβαλλοντική Αρχή

ΑΡ. ΦΑΚ: 02.10.011.014.010.001/2

04 Νοεμβρίου 2021

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ - Ι

ΟΡΟΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ

ΓΙΑ ΤΟ ΕΡΓΟ

Κατασκευή και λειτουργία νοσοκομειακής μονάδας με κέντρο αποκατάστασης, της εταιρείας Laertes Health LTD, στο Δήμο Έγκωμης

ΑΡ. ΦΑΚ. ΑΙΤΗΣΗΣ: ΛΕΥ/2074/2020

A. ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΟΙ

1. Ο κύριος του έργου φέρει ακέραιη την ευθύνη για την τήρηση των περιβαλλοντικών όρων, μέτρων και περιορισμών που επιβάλλονται με την παρούσα αιτιολογημένη διαπίστωση.
2. Ο κύριος του έργου δεν απαλλάσσεται από την υποχρέωση τήρησης διατάξεων της κείμενης περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ανεξαρτήτως από την ύπαρξη σχετικής ρητής αναφοράς στους περιβαλλοντικούς όρους του έργου.
3. Όλες οι εργασίες ανέγερσης και λειτουργίας του έργου να συμμορφώνονται με τους σχετικούς με την Προστασία του Περιβάλλοντος Νόμους, Κανονισμούς, Διατάγματα και Τροποποιήσεις που διέπουν αυτούς όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή και αντικαθίστανται.
4. Σε περίπτωση που κριθεί αναγκαίο το Τμήμα Περιβάλλοντος μπορεί να επιβάλει νέους περιβαλλοντικούς όρους για την προστασία του περιβάλλοντος και οι οποίοι να είναι άμεσα εφαρμόσιμοι από τον κύριο του έργου.
5. Να υποβληθεί αίτηση για σύνδεση με το Δημόσιο Αποχετευτικό Σύστημα Λυμάτων πριν την έναρξη της λειτουργίας του έργου.

B. ΟΡΟΙ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΦΑΣΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

6. Να ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα για την ελαχιστοποίηση της πιθανότητας εκδήλωσης φωτιάς, έκρηξης, ή δημιουργίας περιστατικού ρύπανσης στον αέρα, στο έδαφος ή στα επιφανειακά ή/και υπόγεια ύδατα, που μπορούν να απειλήσουν την ανθρώπινη υγεία ή/και το περιβάλλον.
7. Να ετοιμαστεί Διαχειριστικό Σχέδιο εργοταξίου που θα εφαρμόζεται κατά την υλοποίηση του έργου. Το εν λόγω σχέδιο να προβλέπει την ορθολογική διαχείριση του εργοταξίου, η οποία να φαίνεται στα αρχιτεκτονικά σχέδια, στα οποία να φαίνονται ευκρινώς οι διάφοροι χώροι, όπως ο χώρος για την ασφαλή αποθήκευση των επικίνδυνων αποβλήτων, των επικίνδυνων ουσιών, οι διαδρομές διακίνησης των βαρέων και άλλων οχημάτων, κλπ.
8. Πριν την έναρξη εκτέλεσης του έργου να ετοιμαστεί και να φυλάσσεται στο εργοτάξιο Ολοκληρωμένο Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων από Εκσκαφές, Κατασκευές και Κατεδαφίσεις (Α.Ε.Κ.Κ.) σύμφωνα με τις πρόνοιες των περί Στερεών και Επικινδύνων Αποβλήτων (Διαχείριση Αποβλήτων από Εκσκαφές, Κατασκευές και Κατεδαφίσεις) Κανονισμών του 2011 (Κ.Δ.Π 159/2011) και των εκάστοτε τροποποιήσεών τους, στα πλαίσια εφαρμογής των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 μέχρι 2016.

Κατάλογοι αδειοδοτημένων διαχειριστών αποβλήτων για συλλογή / μεταφορά και επεξεργασία βρίσκονται αναρτημένοι στην ιστοσελίδα του Τμήματος Περιβάλλοντος στη διεύθυνση www.moa.gov.cy/environment (Αδειοδοτήσεις - Αδειοδότηση Διαχείρισης Αποβλήτων – Πιστοποιητικά Καταχώρησης) και επικαιροποιούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα.

9. Ο επιβλέπων μηχανικός έχει την ευθύνη παρακολούθησης υλοποίησης του ολοκληρωμένου σχεδίου διατήρησης των Α.Ε.Κ.Κ..

10. Ο εργολάβος να συμμετέχει σε αδειοδοτημένο Συλλογικό Σύστημα Διαχείρισης Α.Ε.Κ.Κ., ή να διατηρεί και λειτουργεί αδειοδοτημένο Ατομικό Σύστημα Διαχείρισης Αποβλήτων από Εκσκαφές, Κατασκευές και Κατεδαφίσεις (Α.Ε.Κ.Κ.), που εκδίδεται δυνάμει των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 μέχρι 2016 και των περί Στερεών και Επικινδύνων Αποβλήτων (Διαχείριση Αποβλήτων από Εκσκαφές, Κατασκευές και Κατεδαφίσεις) Κανονισμών του 2011 (Κ.Δ.Π 159/2011) και των εκάστοτε τροποποιήσεών τους.

11. Ο εργολάβος σε περίπτωση που τα παραγόμενα Α.Ε.Κ.Κ δεν θα επεξεργαστούν στο χώρο παραγωγής τους προς επαναχρησιμοποίηση ή για επεξεργασία στο έδαφος (land treatment) από την οποία προκύπτει όφελος για τη γεωργία ή την οικολογική βελτίωση (R10), θεωρούνται απόβλητα και πρέπει να μεταφέρονται σε αδειοδοτημένες Μονάδες για Επεξεργασία/Ανακύκλωση Α.Ε.Κ.Κ.

12. Απαγορεύεται η ρίψη, εναπόθεση ή διάθεση οποιασδήποτε ουσίας, η οποία ρυπαίνει ή τείνει να ρυπάνει τα νερά και το έδαφος, η καύση απορριμμάτων, μηχανελαίων, αποβλήτων συσκευασιών ή άχρηστου εξοπλισμού καθώς και η ταφή τους μαζί με τα απόβλητα εκσκαφών και κατασκευών που θα προκύψουν.

13. Να γίνει κατάλληλη περιγραφή του εργοταξίου έτσι ώστε να αποφεύγεται οποιαδήποτε απόρριψη/μεταφορά αποβλήτων ή αντικειμένων εκτός των ορίων του έργου. Τα στερεά απόβλητα που θα προκύψουν από την κατασκευή του έργου, καθώς και οι πρώτες ύλες οι οποίες θα χρησιμοποιηθούν, να τοποθετηθούν σε χώρο εντός των ορίων του εργοταξίου και σε σημεία τα οποία θα δημιουργήσουν τη μικρότερη δυνατή όχληση στις παρακείμενες ιδιοκτησίες.

14. Οποιαδήποτε επικίνδυνα ή μη επικίνδυνα απόβλητα από τις κατασκευές (π.χ. αδρανή, μπάζα, μεταχειρισμένα μηχανέλαια, στερεά απόβλητα) να διαχωρίζονται και να αποθηκεύονται ξεχωριστά σε ειδικούς στεγανούς περιέκτες ή/και αποθηκευτικούς χώρους τύπου skip, σε ειδικά διαμορφωμένους χώρους με αδιαπέραστη επιφάνεια, εκτός της ζώνης προστασίας της παραλίας. Όλοι οι αποθηκευτικοί χώροι/περιέκτες να φέρουν ευδιάκριτη σήμανση ως προς το περιεχόμενο και τη χωρητικότητά τους. Επιπλέον, οι σωροί των υλικών να τοποθετούνται σε επιλεγμένες θέσεις μέσα στο εργοτάξιο μακριά από παρακείμενες κατοικίες.

15. Να τηρούνται Μητρώα Κατοχής Παραγωγής Επικινδύνων Αποβλήτων σύμφωνα με τις πρόνοιες των εν λόγω Νόμων του 2011 μέχρι 2016. Τα Μητρώα να αποστέλλονται στο τέλος κάθε μήνα στην Περιβαλλοντική Αρχή.

16. Στο χώρο του εργοταξίου να υπάρχουν απορροφητικά υλικά (π.χ. πριονίδι, άμμος) σε επαρκείς ποσότητες ώστε να μπορούν να συγκρατούνται καύσιμα και λιπαντικά σε περίπτωση διαρροής τους. Μετά τη χρήση τους τα απορροφητικά υλικά να συλλέγονται και να διατίθενται σε

αδειοδοτημένο φορέα διαχείρισης σύμφωνα με τις πρόνοιες των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 μέχρι 2016.

17. Όλα τα μηχανήματα που θα χρησιμοποιηθούν κατά τη διάρκεια των εργασιών να συντηρούνται ορθά σε τακτικά χρονικά διαστήματα και δεν θα πρέπει να παρουσιάζουν οποιεσδήποτε διαρροές καυσίμων ή μηχανέλαιων.

18. Να τηρείται σχέδιο δράσης σε περίπτωση διαρροών λόγων ατυχήματος.

19. Εντός του χώρου του εργοταξίου να τοποθετείται κατάλληλος (με βάση τον αριθμό των εργαζομένων) αριθμός προσωρινών εγκαταστάσεων χώρων υγιεινής (χημικές τουαλέτες). Τα απόβλητα που θα προκύπτουν να συλλέγονται και να διατίθενται σε συλλέκτη/μεταφορέα καταχωρημένο στο αρχείο για το συγκεκριμένο ρεύμα αποβλήτων στην Κύπρο και ακολούθως για διαχείριση σε αδειοδοτημένη εγκατάσταση διαχείρισης αποβλήτων σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους 2011 έως 2016 και τις εκάστοτε τροποποιήσεις αυτών.

20. Εφαρμογή μέτρων μείωσης του θορύβου στο εργοτάξιο, όπως χρήση ωτοασπίδων από το προσωπικό, τοποθέτηση σιγαστήρων στα μηχανήματα, παρακολούθηση των επιπέδων θορύβου με ηχομετρητές, τοποθέτηση ηχοπετασμάτων γύρω από θορυβώδη μηχανήματα και τήρηση κανονικού ωραρίου εργασίας.

21. Να εφαρμοστούν μέτρα μετριασμού της ηχητικής όχλησης για κατοικίες που βρίσκονται σε απόσταση μικρότερη των 50 μ. από το έργο και όπου η στάθμη θορύβου είναι μεγαλύτερη του ορίου των 55 dB στο εξωτερικό τμήμα των κατοικιών, όπως τοποθέτηση ηχοπετασμάτων κατάλληλου ύψους 4 μ. περίπου περιμετρικά του εργοταξίου ή/και προσθήκης ηχοπετασμάτων γύρω από τα μηχανήματα του εργοταξίου. Να περιοριστούν οι εργασίες εργοταξίου σε κανονικό ωράριο εργασιών και να αποφεύγεται η φορτοεκφόρτωση κατά τις ώρες κοινής ησυχίας.

22. Να γίνει συνεκτίμηση του θορύβου για τον καθορισμό του προγράμματος εργασιών και της μεθοδολογίας κατασκευής με στόχο τη μείωση των εκπομπών θορύβου. Να προβλέπεται όπως, όπου είναι εφικτό, οι θορυβώδεις εργασίες να διεξάγονται ταυτόχρονα ώστε να μειώνεται η διάρκεια εκπομπής υψηλών επιπέδων θορύβου.

23. Να καταρτιστεί κατάλληλο πρόγραμμα δρομολογίων των βαρέων οχημάτων για την ελαχιστοποίηση αυτών, με σκοπό την κατά το δυνατό μικρότερη όχληση από την εκπομπή περιβαλλοντικού θορύβου, αέριων ρύπων και σκόνης.

24. Να λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για την καταστολή και περιορισμό έκλυσης σκόνης, όπως π.χ.:

i. Να γίνεται διαβροχή όταν και όπου απαιτείται και ιδιαίτερα στους χώρους όπου διεξάγονται χωματοουργικές εργασίες.

ii. Να γίνεται διαβροχή όταν απαιτείται των χώρων αποθήκευσης αδρανών υλικών. Εφόσον επικρατεί άνεμος ισχυρότερος των 4 Beaufort, να καλύπτονται οι σωροί με φύλλα πλαστικού.

- iii. Να αποφεύγεται η διεξαγωγή χωματοουργικών εργασιών κατά τη διάρκεια έντονων βροχοπτώσεων για την αποφυγή μεταφοράς αιωρούμενων σωματιδίων ή και στερεών στους κοντινούς υδάτινους αποδέκτες.
- iv. Να μην παραμένουν ακάλυπτες οι εκσκαφές για μεγάλο χρονικό διάστημα.
- v. Η μεταφορά των αδρανών υλικών να γίνεται με σκεπασμένα φορτηγά οχήματα.
- vi. Να μην υπερπληρούνται τα φορτηγά οχήματα μεταφοράς κατά τη μεταφορά χύδην υλικών.

25. Να γίνει χρήση χρωμάτων, κολλών, διαλυτών και μοκετών χαμηλής εκπομπής VOCs και να αποφευχθεί η χρήση σύνθετων προϊόντων ξυλείας, ειδικά σε περίπτωση που αυτή ενέχει την πιθανότητα υψηλής εκπομπής φορμαλδεΐδης. Προτείνεται η βαφή των εσωτερικών χώρων με οικολογικά χρώματα.

26. Να διασφαλιστεί ότι το τεχνητό ανοικτό κανάλι όμβριων υδάτων δεν θα επηρεαστεί από τις κατασκευαστικές εργασίες του έργου.

27. Κατά τη διάρκεια των κατασκευαστικών εργασιών, να υπάρχει εγκατεστημένο σύστημα συλλογής όμβριων υδάτων για την διοχέτευση εκπλυμάτων μακριά από το τεχνητό ανοικτό κανάλι όμβριων υδάτων.

28. Να ετοιμαστεί Σχέδιο Διαχείρισης Όμβριων Υδάτων και να γίνει εγκατάσταση Αειφόρων Συστημάτων Αποχέτευσης Ομβρίων που θα χρησιμοποιηθούν στη φάση λειτουργίας του έργου.

29. Να γίνει χρήση διαπερατών υλικών και επιφανειών για αποφυγή σφράγισης του εδάφους και διατήρηση της συνδεσιμότητας μεταξύ επιφάνειας της γης και εδάφους (π.χ. η χρήση απόπλινθων τσιμεντένιων επιστρώσεων σε συνδυασμό με τάφρους απορροής). Επιπλέον να γίνεται χρήση πορωδών υλικών και επιφανειών για επιβράδυνση της απορροής για αποφυγή πλημμυρών.

30. Η αποκοπή δέντρων να γίνει σε συνεννόηση με το Τμήμα Δασών, ενώ και να καταβληθούν προσπάθειες μεταφύτευσής τους. Για τα άτομα των ειδών *Olea europaea* και *Washingtonia filifera* που πρόκειται να αποφιλωθούν, να ληφθεί κατάλληλη άδεια σύμφωνα με τις πρόνοιες του Περί Δασών Νόμου του 2012.

31. Να επιλεγούν τοπικά ή/και ενδημικά είδη χλωρίδας για φύτευση κατά την τοπιοτέχνηση του έργου, με την καθοδήγηση του Τμήματος Δασών.

32. Απομάκρυνση των εργοταξίων και αποκατάσταση όλων των εργοταξιακών χώρων μετά το πέρας των κατασκευαστικών εργασιών.

Γ. ΟΡΟΙ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΦΑΣΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

33. Οι εργασίες κατά το στάδιο της λειτουργίας του έργου να περιορίζονται αποκλειστικά εντός του χώρου του τεμαχίου χωροθέτησής του.

34. Να ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα ελαχιστοποίησης της πιθανότητας φωτιάς, έκρηξης ή δημιουργίας περιστατικού ρύπανσης στον αέρα, στο έδαφος ή στα επιφανειακά ή / και υπόγεια ύδατα, που μπορούν να απειλήσουν την ανθρώπινη υγεία ή και το περιβάλλον.

35. Να γίνεται άμεση ενημέρωση του Τμήματος Περιβάλλοντος σε περίπτωση οποιουδήποτε έκτακτου περιστατικού διαφυγής αποβλήτων ή άλλων ρύπων.

36. Όλα τα απόβλητα και ιδιαίτερα τα επικίνδυνα (π.χ. απόβλητα από την υγειονομική περίθαλψη και θεραπεία των ασθενών, τους ιατρικούς και εργαστηριακούς ελέγχους, λιπαντικά από τον μηχανολογικό εξοπλισμό, υπολείμματα και συσκευασίες χημικών ουσιών, κλπ) που θα παράγονται κατά τη λειτουργία του έργου να συλλέγονται χωριστά ανά ρεύμα και να παραδίδονται σε σχετικά αδειοδοτημένους, σύμφωνα με τις πρόνοιες των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως 2012, φορείς διαχείρισης.

37. Η μεταφορά των αποβλήτων από τους χώρους παραγωγής τους προς τους χώρους προσωρινής αποθήκευσης να γίνεται με ειδικά μέσα που θα χρησιμοποιούνται αποκλειστικά γι' αυτό το σκοπό. Κατά τη χρήση των μέσων μεταφοράς πρέπει να τηρούνται οι κανόνες υγιεινής και ασφάλειας και να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα προστασίας.

38. Ειδικά για την αποθήκευση των αποβλήτων από την υγειονομική περίθαλψη ισχύουν πλέον των πιο πάνω όρων και οι πιο κάτω όροι:

- i. Στον χώρο προσωρινής αποθήκευσης των αποβλήτων στους χώρους παραγωγής τους πρέπει να υπάρχει επιγραφή με τον όρο «Επικίνδυνα Ιατρικά Απόβλητα» καθώς επίσης και το διεθνές σύμβολο του βιολογικού, επικίνδυνου ή και τοξικού.
- ii. Τα επικίνδυνα ιατρικά απόβλητα μολυσματικού χαρακτήρα (κωδικοί 180103 βάσει του Κ.Δ.Π.157/2003) στους χώρους παραγωγής τους να αποθηκεύονται σε ψυγεία σε θερμοκρασία $\leq 5^{\circ}\text{C}$ και για χρονικό διάστημα όχι μεγαλύτερο των πέντε (5) ημερών.
- iii. Στο χώρο αποθήκευσης εντός των χώρων παραγωγής των αποβλήτων, τα απόβλητα να είναι τοποθετημένα και σε δεύτερο περιέκτη πάνω στον οποίο να υπάρχει ευδιάκριτη και ανεξίτηλη επιγραφή «Επικίνδυνα Ιατρικά Απόβλητα» και το σήμα του βιολογικού (κωδικός 180103 βάσει του Κ.Δ.Π.157/2003) ή/και τοξικού κινδύνου (κωδικός 180108 βάσει του Κ.Δ.Π.157/2003), ανάλογα με το αν τα απόβλητα ενέχουν βιολογικό ή τοξικό κίνδυνο. Αν τα απόβλητα ενέχουν και βιολογικό και τοξικό κίνδυνο τότε στους περιέκτες πρέπει να αναγράφονται και τα δύο σύμβολα και εν πάση περιπτώσει τα διεθνή σύμβολα που ανταποκρίνονται στον εκάστοτε κίνδυνο του περιεχόμενου αποβλήτου. Ο περιέκτης των αποβλήτων να φέρει ετικέτα με την ημερομηνία και την προέλευση των αποβλήτων.

39. Σε περίπτωση που οι περιέκτες των αποβλήτων θα τοποθετούνται στους χώρους παραγωγής από τον αδειοδοτημένο φορέα διαχείρισης που θα συλλέγει τα απόβλητα, να οδηγούνται στις εγκαταστάσεις του αδειοδοτημένου φορέα διαχείρισης για απολύμανση κάθε φορά που θα παραλαμβάνονται τα απόβλητα και να αντικαθίστανται πάντα με καθαρούς και απολυμασμένους περιέκτες.

40. Στους χώρους όπου θα υπάρχει κίνδυνος για διαρροή επικίνδυνων ουσιών (π.χ. χώροι με μηχανολογικό εξοπλισμό που περιέχει καύσιμα και υδραυλικά έλαια, εργαστήρια χημικών και βιολογικών ελέγχων, κλπ.), να υπάρχουν κατάλληλα για την εκάστοτε περίπτωση απορροφητικά υλικά, ώστε να μπορούν να συγκρατούνται και να συλλέγονται οι εν λόγω ουσίες σε περίπτωση διαρροής τους. Τα απορροφητικά υλικά μετά τη χρήση τους να συλλέγονται και να διατίθενται σε αδειοδοτημένο φορέα διαχείρισης σύμφωνα με τις πρόνοιες των περί Αποβλήτων Νόμων.

41. Τα απορροφητικά υλικά να επιθεωρούνται σε τακτική βάση και σε περίπτωση διαπίστωσης αυξημένης προσρόφησης υγρασίας να γίνεται άμεση αντικατάστασή τους.

42. Απαγορεύεται η απόρριψη, εναπόθεση ή διάθεση οποιασδήποτε ουσίας, η οποία ρυπαίνει ή τείνει να ρυπάνει τα νερά και το έδαφος σύμφωνα με τους περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών Νόμους του 2002 μέχρι 2009, εκτός εάν η απόρριψη γίνεται σύμφωνα με Άδεια Απόρριψης Αποβλήτων που παραχωρείται από τον Υπουργό Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος.

43. Οι πρώτες ύλες όπως καύσιμα, λιπαντικά, χημικές ουσίες, κλπ. να αποθηκεύονται σε κατάλληλα δοχεία και σε χώρους στους οποίους θα υπάρχει περιορισμένη πρόσβαση και οι οποίοι θα πρέπει να είναι κατάλληλα διαμορφωμένοι με αδιαπέραστες επιφάνειες και προστατευμένοι από τις καιρικές συνθήκες.

44. Να γίνεται χωριστή Διαλογή στην Πηγή (ΔσΠ), εντός του κτηρίου, για τουλάχιστον τα ρεύματα αποβλήτων γυαλί, χαρτί/ χαρτόνι, PMD, βιοαπόβλητα (τροφικά υπολείμματα, πράσινα). Για το σκοπό αυτό να εγκατασταθεί εξοπλισμός (π.χ. συμπιεστής, κάδος) σε λειτουργική θέση εντός του κτηρίου για τη ΔσΠ και εκτός για τη συλλογή. Τα χωριστά διαλεγμένα ανακυκλώσιμα, να συλλέγονται από αδειοδοτημένους διαχειριστές.

45. Να υποβληθεί στο Τμήμα Περιβάλλοντος σχέδιο χωριστής διαλογής και συλλογής της ανάπτυξης, για όλα τα ανακυκλώσιμα και τροφικά απόβλητα (βιοαπόβλητα), πριν την έκδοση άδειας οικοδομής.

46. Τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού που πιθανόν να προκύπτουν κατά τις περιόδους συντήρησης ή βλαβών, να παραδίδονται σε αδειοδοτημένους φορείς διαχείρισης βάσει του Περί Αποβλήτων Νόμου (ιστοσελίδα του Τμήματος Περιβάλλοντος - www.moa.gov.cy/environment, στη διαδρομή Νομοθεσία/ Τομέας Διαχείρισης Αποβλήτων/ Νόμος Αρ. 185 (I)/ 2011).

47. Οι καμένοι συμπαγείς λαμπτήρες φθορισμού και λαμπτήρες τύπου LED θα πρέπει να συλλέγονται και να τοποθετούνται σε ειδικούς κάδους που έχουν τοποθετηθεί σε σημεία πώλησης λαμπτήρων.

48. Τα προϊόντα που σχετίζονται με την ενέργεια όπως λαμπτήρες, θερμαντήρες χώρου, θερμαντήρες νερού και λοιπός ηλεκτρολογικός εξοπλισμός, αυτά θα πρέπει να συνάδουν με τις απαιτήσεις του περί Καθορισμού των Απαιτήσεων Οικολογικού σχεδιασμού των Συνδεόμενων με την Ενέργεια Προϊόντων Νόμου του 2011 και των σχετικών μέτρων εφαρμογής.

49. Τα συστήματα ψύξης και κλιματισμού που θα βρίσκονται στην εγκατάσταση, ο ιδιοκτήτης υποχρεούται να τηρεί τις πρόνοιες του Νόμου, 46(I)/2017, περί ορισμένων φθοριούχων αερίων

(ανάκτηση, πρόληψη διαρροών, περιβαλλοντική καταστροφή αερίων) καθώς και των Κ.Δ.Π. Κανονισμών 335/2018 που προκύπτουν από αυτόν (πιστοποίηση προσωπικού που ασκεί εργασίες σε ψυκτικό εξοπλισμό).

50. Τα μηχανήματα που προκαλούν υψηλή στάθμη θορύβου (π.χ. γεννήτριες, κομπρεσόροι) να βρίσκονται σε κλειστούς και ηχομονωμένους χώρους ή να έχουν κατάλληλα ηχομονωτικά καλύμματα, και να εγκατασταθούν σε ικανοποιητική απόσταση από τις κατοικίες στα γειτονικά τεμάχια.

51. Η τοποθέτηση συμπιεστή σκυβάλων, καθώς και η χωροθέτηση των σκυβαλοδοχείων να γίνει σε συνεννόηση με τις υγειονομικές υπηρεσίες του Δήμου Έγκωμης.

52. Να φυτευτούν ψηλά δέντρα και θάμνοι περιμετρικά του τεμαχίου και στους χώρους πρασίνου, ώστε να μετριάζεται η αισθητική ρύπανση και τυχόν φωτορύπανση από την ανάπτυξη. Να προτιμώνται τα ιθαγενή και ενδημικά είδη σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του Τμήματος Δασών.

53. Να εφαρμόζεται ο Κώδικας Ορθής Γεωργικής Πρακτικής (ΚΔΠ 263/2007) όσον αφορά την άρδευση των χώρων πρασίνου.

54. Για ορθολογιστική διαχείριση του νερού, να περιληφθούν μέτρα όπως:

- i. Εγκατάσταση ειδικών εξαρτημάτων / συσκευών / ρυθμιστών για παρακολούθηση και ρύθμιση της κατανάλωσης του νερού.
- ii. Χρήση ρυθμιστών πίεσης νερού.
- iii. Χρήση σύγχρονων αυτόματων συστημάτων άρδευσης που να λαμβάνουν υπόψη τις συνθήκες εξάτμισης και διαπνοής.
- iv. Χρονικός προγραμματισμός άρδευσης για λιγότερη εξάτμιση και καλύτερη απορρόφηση.
- v. Εγκατάσταση αισθητήρα βροχής.
- vi. Τακτική παρακολούθηση των υδραυλικών εγκαταστάσεων για αποφυγή διαρροών.

55. Απαγορεύεται η χρήση φυτοφαρμάκων.

56. Για τη μείωση των επιπέδων φωτορύπανσης από τον εξωτερικό φωτισμό, απαιτείται ρύθμιση της έντασης φωτός, κατεύθυνση της φωτεινής δέσμης στο εσωτερικό της ανάπτυξης και κατάλληλη επιλογή του ύψους τοποθέτησης των φωτιστικών εστιών.

57. Να μελετηθούν σύγχρονα συστήματα εξοικονόμησης ενέργειας. Προτείνονται τα πιο κάτω μέτρα:

- i. Φωτισμός με αισθητήρες ή αυτόματους χρονοδιακόπτες σε χώρους με περιοδική χρήση, όπως διαδρόμους, χώρους υγιεινής, κοινόχρηστους χώρους κλπ. Αποφυγή αλόγιστης χρήσης ηλεκτρικού ρεύματος.
- ii. Τοποθέτηση διπλών υαλοστασίων.

- iii. Χρήση λαμπτήρων τύπου LED στον εξωτερικό και περιμετρικό φωτισμό των κτηρίων και των χώρων στάθμευσης.

58. Προτείνεται η εφαρμογή Περιβαλλοντικού Συστήματος Διαχείρισης και καταχώριση της ανάπτυξης στο Μητρώο EMAS. Περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να βρείτε στην ιστοσελίδα του Τμήματος Περιβάλλοντος που είναι και ο Αρμόδιος Φορέας στην Κύπρο <http://www.moa.gov.cy/moa/environment>.

ΟΡΟΙ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΦΑΣΗ ΑΠΟΞΗΛΩΣΗΣ/ ΚΑΤΕΔΑΦΙΣΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

59. Η αποξήλωση του έργου να γίνεται με βάση το εκάστοτε ισχύον νομικό πλαίσιο.

60. Ο κύριος του έργου υποχρεούται με τον τερματισμό της λειτουργίας του να διασφαλίσει ότι θα αποκαταστήσει:

- i. Κάθε ζημιά που ενδεχομένως έχει προκληθεί στο περιβάλλον από τη λειτουργία του έργου.
- ii. Το φυσικό περιβάλλον με τη διαμόρφωση και ένταξη του χώρου των εγκαταστάσεων στο περιβάλλον ώστε να επιτυγχάνεται η αναβάθμιση διατήρηση του τοπίου. Αυτό θα επιτευχθεί με την υποβολή κατάλληλων σχεδίων με την πάροδο του χρόνου προς την Περιβαλλοντική Αρχή.

61. Κατά τη διάρκεια των εργασιών αποξήλωσης να τηρούνται οι πρόνοιες των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως 2016, όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή αντικαθίστανται. Στο πλαίσιο αυτό, όλα τα απόβλητα που θα προκύπτουν, κατά σειρά προτεραιότητας, να προετοιμάζονται για εκ νέου χρήση, ανακύκλωση, ανάκτηση ή, όταν αυτό είναι τεχνικά και οικονομικά αδύνατο, να διατίθενται με τρόπο που να αποφεύγονται ή να μειώνονται οι επιπτώσεις στο έδαφος και τα νερά.

Τμήμα Περιβάλλοντος

04 Νοεμβρίου 2021